تازه‌های اقتصاد
یکشنبه ۳ خرداد ۱۴۰۵ شماره ۳۹

پشت‌پرده جوسازی رسانه‌ای علیه حذف ارز ترجیحی

عده‌ای دلشان برای رانت تنگ شده!

فرشید شکرخدایی، رئیس کمیسیون سرمایه‌گذاری و تأمین مالی اتاق ایران تصریح کرد: ریشه اصلی تورم و تداوم گرانی‌ها در اقتصاد ایران را باید در حجم بزرگ دولت و کسری بودجه ناشی از آن جست‌وجو کرد، نه در موضوعاتی نظیر حذف ارز ترجیحی که به باور برخی، تنها بهانه‌ای برای نادیده گرفتن ریشه‌های واقعی ناترازی است.

این فعال بخش خصوصی خاطرنشان کرد: تا زمانی که ساختار دولت بزرگ باقی بماند و با کسری بودجه دست وپنجه نرم کند، قطار تورم به مسیر خود ادامه خواهد داد؛ بنابراین، آدرس دادن به عواملی غیر از ناترازی مالی دولت به عنوان عامل گرانی، تحلیلی نادرست است که مقصر اصلی یعنی بزرگی دولت را در سایه قرار می‌دهد.

وی با بیان اینکه اکنون در کشور با یک بدنه بزرگ غیرمولد به نام حاکمیت مواجه هستیم، افزود: بخش بزرگی از بخش غیرمولد کشور در حوزه شرکت‌های دولتی است، جزئیات بودجه شرکت‌های دولتی به طور کامل بررسی نمی‌شود اما بیشترین کسری بودجه دولت مربوط به حجم دولت و هزاران شرکت دولتی هزینه‌براست.

شکرخدایی درباره افرادی که به دنبال بازگشت ارز ترجیحی هستند، گفت: تمام کسانی که به دنبال برگرداندن ارز یارانه‌ای هستند در دسته رانت‌خواران قرار دارند، غیرممکن است که شخصی ذینفع نباشد و خواستار برگشت ارز یارانه‌ای باشد، این افراد قطعاً از ارز ترجیحی نفع می‌برند.

وی تاکید کرد: اکنون که اعتصابات ماه دی، مشکلات ناشی از آن و جنگ اخیر را پشت سر گذاشته‌ایم نباید دوباره به قبل از حذف ارز ترجیحی برگردیم، درخواست بازگشت ارز ترجیحی تنها برای این است که عده‌ای دلشان برای رانت تنگ شده و می‌خواهند دوباره رانت‌ها برگردد.

یادداشت روز

توهم حمایت با ارز ترجیحی

■ پیمان سنندجی
رئیس کمیسیون حمل‌ونقل اتاق بازرگانی تهران

موضوع ارز ترجیحی در اقتصاد ایران، همواره مرزمیان «حمایت از معیشت» و «سلامت نظام اقتصادی» بوده است. اگرچه این سیاست با هدف کنترل قیمت کالاهای اساسی وضع شد، اما تداوم آن در طول زمان، چالش‌های ساختاری عمیقی را به همراه داشته که بازنگری در آن را به یک ضرورت ملی تبدیل کرده است.

تداوم تخصیص ارز با نرخ ترجیحی، علی‌رغم ظاهر حمایتی، پیامدهای مخربی بر پیکره اقتصاد داشته است:

- توزیع رانت و فساد سیستمی: ایجاد اختلاف فاحش بین نرخ ترجیحی و بازار آزاد، منجر به شکل‌گیری شبکه‌های واسطه‌گری و انحراف منابع از مسیر اصلی شده است.
- قاچاق معکوس و اتلاف منابع: ارزان بودن کاذب کالاها در داخل نسبت به کشورهای همسایه، پدیده قاچاق معکوس را تشدید کرده و در واقع، یارانه ملت ایران را به مصرف‌کنندگان خارج از مرزها منتقل می‌کند.
- سرکوب تولید داخلی: وقتی واردات با نرخ ارزان انجام شود، تولیدکننده داخلی توان رقابت با کالای وارداتی را از دست می دهد که این امر منجر به تضعیف امنیت غذایی و صنعتی در بلندمدت می‌شود.

حذف این ارز و واقعی‌سازی نرخ‌ها، هرچند با تکانه‌های اولیه همراه است، اما نتایج مثبتی مانند شفافیت و عدالت در بازتوزیع، تحریک تولید ملی و صادرات، کاهش فشار بر پایه پولی خواهد داشت.

ادامه مطلب را در لینک بخوانید

بانک مرکزی مرجع نهایی تعیین تکلیف طلا و جواهرات قاچاق شد

واردات کالاهای اساسی تا پایان شهریور آزاد شد

۵ هزار واحد مسکن استیجاری در کشور تامین شد

وام ودیعه مسکن به ۴۱ درصد متقاضیان واجد شرایط پرداخت شد

تازه‌های اقتصاد
یکشنبه ۳ خرداد ۱۴۰۵ شماره ۳۹

کاهش شوک اقتصادی با همکاری بازار پول و سرمایه

بورس و دلار آرام می‌گیرند

کارشناس بازار سرمایه معتقد است فارغ از تحولات سیاسی اخیر، به نظر می‌رسد در کوتاه‌مدت هم بازار سرمایه و هم نرخ دلا روارد دوره‌ای از آرامش نسبی شوند.

مهدی دلبری؛ با اشاره به اهمیت نوسانات بازار سرمایه برای شبکه بانکی گفت: بانک‌ها به دلیل حضور مستقیم در بازار سرمایه و همچنین مالکیت شرکت‌های زیرمجموعه، ارتباط عمیقی با وضعیت این بازار دارند و بخش قابل توجهی از درآمد سرمایه‌گذاری آنها از همین محل تامین می‌شود.

مدیرعامل سبدگردان هیوا با اشاره به همپوشانی بازار پول و بازار سرمایه اظهار کرد: همکاری این دو بازار می‌تواند به حمایت موثر از تولید منجر شود. در زمان بروز شوک‌ها یا بحران‌های اقتصادی نیز بانک‌ها با حمایت از بازار سرمایه، درواقع از صنایع و بخش تولید حمایت می‌کنند و این موضوع به مدیریت نوسانات کمک خواهد کرد.

او با تاکید بر نقش ابزارهای بازار سرمایه در مدیریت نرخ بهره افزود: ابزارهایی مانند اوراق تامین مالی و صندوق‌های درآمد ثابت می‌توانند به تنظیم مناسب نرخ بهره کمک کنند؛ به‌ویژه در شرایطی که سیاست‌گذار پولی با محدودیت در استفاده از ابزارهای خود مواجه می‌شود.

دلبری ادامه داد: بانک‌ها همچنین از طریق توسعه نهادهای مالی وابسته به خود می‌توانند بخشی از فشار نقدینگی را مدیریت کنند و این موضوع در شرایط نوسانی بازار اهمیت بیشتری پیدا می‌کند.

دلبری افزود: انتشار گزارش‌های تولیدی شرکت‌ها می‌تواند به افزایش اطمینان سرمایه‌گذاران کمک کند و در نهایت این آرامش زمینه را برای مدیریت نرخ بهره در سطوح مناسب‌تر و در راستای حمایت از بخش تولید فراهم سازد.

موتورسیکلت چگونه به یکی از ستون‌های زندگی شهری در پایتخت تبدیل شد؟

در بازار موتور پایتخت چه می‌گذرد؟

صدای موتور در تهران دیگر یک عنصر حاشیه‌ای نیست؛ بخشی از ریتم روزمره شهر است. از اولین ساعت‌های صبح که پیک‌های موتوری در خیابان‌های مرکزی و تجاری حرکت می‌کنند تا نیمه‌شب که گروه‌های کوچک موتورسواری در بزرگراه‌های خلوت‌تر شهر دیده می‌شوند، موتورسیکلت به یکی از ثابت‌ترین نشانه‌های زندگی شهری در پایتخت تبدیل شده است.

در شرایطی که افزایش قیمت خودرو، محدودیت‌های ترافیکی، هزینه بالای نگهداری خودرو شخصی و فشار اقتصادی بر طبقه متوسط و پایین، الگوی حمل‌ونقل شهری را تغییر داده، موتورسیکلت به‌تدریج از یک وسیله جانبی به یک «زیرساخت غیررسمی حمل‌ونقل شهری» در تهران تبدیل شده است؛ زیرساختی که هم اقتصاد و هم زندگی روزمره را حرکت می‌دهد.

برای بخش قابل توجهی از ساکنان تهران، موتورسیکلت نه یک انتخاب سبک زندگی، بلکه یک انتخاب مبتنی بر ضرورت است. هزینه پایین خرید نسبت به خودرو، مصرف سوخت کمتر، امکان استفاده بدون دغدغه پارکینگ و مهم‌تر از همه، توان عبور از ترافیک سنگین، موتور را به یکی از کارآمدترین ابزارهای جابه‌جایی در شهر تبدیل کرده است.

اما اهمیت موتور در تهران فقط به حمل‌ونقل شخصی محدود نمی‌شود. رشد اقتصاد دیجیتال و خدمات مبتنی بر پلتفرم‌ها، موتور را وارد یک زنجیره گسترده اقتصادی کرده است؛ از پیک‌های تحویل غذا و کالا گرفته تا ارسال‌های فروشگاه‌های آنلاین، خدمات تعمیرات فوری و حتی توزیع دارو در برخی مسیرها.

در واقع، بخشی از «سرعت اقتصاد شهری تهران» امروز نه با خودرو، بلکه با موتورسیکلت تنظیم می‌شود؛ ابزاری که اگرچه ساده به نظر می‌رسد، اما در عمل یکی از ستون‌های پنهان گردش خدمات در شهر است.

تازه‌های اقتصاد
یکشنبه ۳ خرداد ۱۴۰۵ شماره ۳۹

اولویت امروز اقتصاد مهار شتاب تورم و مقابله با رانت ارزی است

رحمان سعادت، اقتصاددان و عضو هیات علمی دانشگاه سمنان با اشاره به مباحث مطرح‌شده درباره آثار حذف ارز ترجیحی بر بازار و معیشت مردم اظهار کرد: اقتصاد ایران سال‌هاست با تورم مزمن مواجه است و طبیعی است که هرگونه تغییر در سیاست‌های ارزی، بر سطح عمومی قیمت‌ها اثرگذار باشد.

وی در عین حال تاکید کرد که بخشی از افزایش قیمت‌ها بیش از آنکه ناشی از واقعیت‌های اقتصادی باشد، به تورم انتظاری و فضای روانی بازار بازمی‌گردد.

وی افزود: در بسیاری از موارد حتی پیش از اجرای رسمی سیاست‌های اقتصادی، صرف مطرح شدن موضوع حذف ارز ترجیحی یا تغییر نرخ‌ها، موجب افزایش قیمت برخی کالاها می‌شود و همین مسئله اهمیت مدیریت انتظارات تورمی و آرام‌سازی فضای بازار را نشان می‌دهد.

این اقتصاددان با اشاره به سیاست‌های حمایتی دولت در قالب کالابرگ الکترونیکی تصریح کرد: دولت تلاش کرده است همزمان با اصلاح سیاست‌های ارزی، از ابزارهای حمایتی برای کاهش فشار بر معیشت خانوارها استفاده کند، هرچند در این زمینه دیدگاه‌های متفاوتی میان اقتصاددانان وجود دارد و برخی معتقدند هرگونه تغییر در نظام ارز ترجیحی باید با دقت و حساسیت بیشتری انجام شود تا آثار آن بر سفره مردم به حداقل برسد.

سعادت در عین حال خاطرنشان کرد که اولویت سیاست‌گذار اقتصادی در شرایط فعلی باید کنترل شتاب تورم باشد؛ موضوعی که از سوی رئیس کل بانک مرکزی و مسئولان آن نیز بارها مورد تاکید قرار گرفته است.

وی همچنین تاکید کرد: در شرایط فعلی، مدیریت انتظارات تورمی و برخورد با اخلالگران بازار می‌تواند نقش مهمی در آرامش بازار و کاهش فشار بر معیشت مردم داشته باشد.

سعادت ادامه داد: کنترل شتاب تورم نیازمند مجموعه‌ای از اقدامات هماهنگ از جمله تقویت دیپلماسی ارزی، تامین منابع ارزی، افزایش هماهنگی تیم اقتصادی دولت و مقابله جدی با اخلالگران بازار است.

به گفته سعادت، هرگونه سیاست ارزی باید با در نظر گرفتن آثار معیشتی آن بر زندگی مردم اجرا شود تا فشار مضاعفی بر خانوارها تحمیل نشود.

عضو هیات علمی دانشگاه سمنان با انتقاد از گران فروشی و سوءاستفاده برخی افراد از شرایط اقتصادی کشور گفت: باید میان تورم و گران فروشی تفاوت قائل شد.

تورم پدیده‌ای قابل اندازه‌گیری و تا حدی اجتناب ناپذیر است، اما برخی افراد از فضای روانی بازار سوءاستفاده می‌کنند و کالاها را فراتر از نرخ واقعی عرضه می‌کنند.

راهکار فوری، همراهی مردم است

هدررفت سالانه ۵۰ میلیارد دلاری انرژی در کشور

محمدصالح اولیا، رئیس سازمان ملی بهره‌وری ایران، در نشست خبری همایش ملی بهره‌وری ایران با اشاره به بحران ناترازی انرژی در کشور گفت: برآوردها نشان می‌دهد سالانه دست‌کم ۵۰ میلیارد دلار اتلاف انرژی در کشور وجود دارد که معادل بودجه یکسال دولت است و این هدررفت تنها محدود به انرژی نیست، بلکه در حوزه آب و مواد غذایی نیز دیده می‌شود.

اولیا ادامه داد: بخشی از این اتلاف به الگوی مصرف مربوط است، اما بخش مهمی نیز ناشی از فرسودگی شبکه‌ها و ضعف زیرساخت‌هاست؛ به‌طوری که در برخی مناطق بیش از ۵۰ درصد آب تصفیه‌شده پیش از رسیدن به مصرف‌کننده هدر می‌رود.

وی تأکید کرد: اصلاح زیرساخت‌ها نیازمند سرمایه‌گذاری گسترده است، اما در شرایط فعلی، سریع‌ترین راهکار برای عبور از بحران، همراهی مردم در کاهش مصرف و جلوگیری از اتلاف انرژی است.

رئیس سازمان ملی بهره‌وری ایران، با اشاره به گزارش‌های تهیه‌شده درباره عملکرد دستگاه‌ها در دوران جنگ گفت: در این گزارش‌ها، اقداماتی که در بخش‌هایی مانند وزارت راه، گمرک و شهرداری‌ها باعث بهبود عملکرد و تسریع خدمات شده، بر اساس شواهد اجرایی بررسی شده است.

تازه‌های اقتصاد
یکشنبه ۳ خرداد ۱۴۰۵ شماره ۳۹

سایه سنگین جنگ ایران بر اقتصاد جهان

۲۷ کشور از بانک جهانی درخواست وام کردند

بانک جهانی اعلام کرد ۲۷ کشور از جمله کنیا و عراق از زمان جنگ ایران، برای جبران خسارات سوخت و کاهش درآمد، درخواست وام اضطراری داده‌اند.

رویترز نوشت: یک سند داخلی فاش کرد که از زمان آغاز درگیری‌ها در ایران، دست‌کم ۲۷ کشور جهان برای مقابله با پیامدهای اقتصادی این بحران، فرآیند دسترسی سریع به منابع مالی بانک جهانی را آغاز کرده‌اند.

جنگ و اختلالات گسترده در بازار جهانی انرژی، ضربه سختی به زنجیره‌های تأمین زده و علاوه بر جهش قیمت سوخت، انتقال محموله‌های حیاتی نظیر کود شیمیایی به کشورهای در حال توسعه را با چالش جدی مواجه کرده است. در این میان، مقامات کشورهایی نظیر کنیا و عراق رسماً تأیید کرده‌اند که برای مهار پیامدهای این بحران از جمله تورم سوخت در کنیا و سقوط درآمدهای نفتی در عراق، به دنبال حمایت‌های فوری بانک جهانی هستند.

طبق سند مذکور، از میان ۱۰۱ کشوری که به ابزارهای تأمین مالی اضطراری دسترسی دارند، ۵۴ کشور گزینه پاسخ سریع را امضا کرده‌اند که به آنها اجازه می‌دهد بلافاصله از ۱۰ درصد اعتبار پروژه‌های استفاده‌نشده خود برای مدیریت بحران بهره ببرند.

شاهراه انرژی زیر سایه روشن‌های صلح

در میانه نشانه‌های متناقض از پیشرفت دیپلماتیک میان تهران و واشنگتن، سرنوشت تنگه هرمز همچنان به عنوان مهم‌ترین گره راهبردی هرگونه توافق احتمالی باقی مانده است؛ گلوگاهی که فقط یک آبراه منطقه‌ای نیست، بلکه قلب تپنده امنیت انرژی جهان به شمار می‌رود. به همین دلیل، هر تحول سیاسی یا نظامی در پیرامون آن، نه‌تنها معادلات ایران و آمریکا، بلکه قیمت نفت، هزینه بیمه کشتیرانی، امنیت عرضه در آسیا و حتی نرخ تورم در اقتصادهای بزرگ را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

در شرایطی که از یک‌سو نشانه‌هایی از تمایل دو طرف برای مهار تنش دیده می‌شود و از سوی دیگر اختلاف بر سر ترتیبات امنیتی و حاکمیتی در خلیج فارس پابرجاست، مسئله اصلی دیگر فقط «توافق یا عدم توافق» نیست؛ بلکه این است که در صورت صلح، شاهراه انرژی جهان با چه ترتیباتی بازگشایی خواهد شد و در صورت شکست مذاکرات، هزینه این بن‌بست برای بازار جهانی تا کجا بالا خواهد رفت.

امروز مسئله اصلی این نیست که آیا تنش میان تهران و واشنگتن فروکش می‌کند یا نه؛ مسئله این است که آیا جهان می‌تواند برای حیاتی‌ترین گلوگاه انرژی خود، فرمولی باثبات، قابل‌پیش‌بینی و کم هزینه بیابد یا همچنان باید با سایه دائمی اختلال در شاهراه انرژی زندگی کند.

ویدیو

